

X. BLAGAJNIČKI MAKSIMUMI, ISPLATE I PLAĆANJA U GOTOVU NOVCU I DEVIZNA PLAĆANJA**1. BLAGAJNIČKI MAKSIMUM**

Blagajnički maksimum je najveća svota gotova novca koja se može nalaziti u blagajni na kraju radnog dana. Za obveznike fiskalizacije visina blagajničkog maksimuma uređena je odredbama čl. 30. st. 6. i čl. 31. Zakona o fiskalizaciji (Nar. nov., br. 89/25.) i

čl. 47. Pravilnika o fiskalizaciji računa u krajnjoj potrošnji (Nar. nov., br. 153/25.). Mjerilo za određivanje blagajničkog maksimuma obveznika fiskalizacije jest veličina obveznika fiskalizacije u skladu s odredbama Zakona o poticanju razvoja malog gospodarstva (Nar. nov., br. 29/02. – 121/16.).

Tablica 1. Mjerila za određivanje subjekata maloga gospodarstva

Veličina subjekta	Prosječni godišnji broj zaposlenih	Poslovni prihodi	ili	Ukupna aktiva (kod obveznika poreza na dobitak) ili vrijednost dugotrajne imovine (kod obveznika poreza na dohodak)
Mikrosubjekt	<10	≤ 2 mil. €	ili	≤ 2 mil. €
Mali subjekt	<50	≤ 10 mil. €	ili	≤ 10 mil. €
Srednji subjekt	<250	≤ 50 mil. €	ili	≤ 43 mil. €

Najviše svote blagajničkog maksimuma su:

- za mikro subjekte i fizičke osobe do 2.000,00 €
- za male subjekte do 7.000,00 €
- za srednje subjekte do 12.000,00 €
- za subjekte koji prelaze mjerila koja određuju malo gospodarstvo do 15.000,00 €.

Blagajnički maksimum određuje se za obveznike fiskalizacije kao cjelinu, a u okviru te svote obveznik fiskalizacije može odrediti blagajnički maksimum svojim organizacijskim dijelovima (poslovnim prostorima). Iznimno, veliki subjekti mogu internim aktom propisati blagajnički maksimum u svoti od 15.000,00 € po pojedinom poslovnom prostoru. Obveznik fiskalizacije je obvezan gotov novac iznad visine blagajničkog maksimuma primljen tijekom dana uplatiti na svoj račun istog dana, a najkasnije sljedećega radnog dana.

Ako obveznik fiskalizacije u *Jedinstvenom registru računa* ima oznaku **blokada računa**, tada je, prema čl. 16. Zakona o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima (Nar. nov., br. 68/18. – 47/20.) i čl. 30. st. 7. i 8. Zakona o fiskalizaciji, obvezan sav gotov novac koji je

primio obavljajući registriranu djelatnost položiti na svoj račun za redovito poslovanje u banci odmah, a najkasnije sljedeći radni dan.

2. MOGUĆNOSTI ISPLATE U GOTOVU NOVCU

U vezi s gotovinskim isplatama / uplatama treba voditi računa i o odredbama Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma.

Plaćanje u gotovini drugom obvezniku fiskalizacije moguće je najviše do svote od 700,00 € po jednom računu (čl. 30. st. 3. t. 1. Zakona o fiskalizaciji).

Jednako tako, prema čl. 92. st. 6. Pravilnika o porezu na dohodak, pravne i fizičke osobe koje obavljaju registriranu djelatnost mogu u gotovu novcu podmiriti račun za nabavu robe i usluga u svoti do **700,00 € po jednom računu fizičkim osobama** koje obavljaju samostalnu djelatnost iz čl. 29. Zakona o porezu na dohodak. To se posebno odnosi na obrtnike, slobodna zanimanja, poljoprivrednike i fizičke osobe koje ostvaruju dohodak od djelatnosti proizvodnje električne energije.

Osim toga, Zakon o porezu na dohodak u čl. 86. propisuje isplatu dohodaka na račun, a u čl. 92. Pravilnika o porezu na dohodak propisane su iznimke. U nastavku se daje pregled načela isplata primitka fizičkim osobama.

Tablica 2. Način isplate primitaka fizičkim osobama u 2026. godini

ISPLATE KOJE SE MOGU OBAVITI NA ŽIRORAČUN ILI TEKUĆI RAČUN (ne u gotovini)	ISPLATE KOJE SE MOGU OBAVITI I U GOTOVU NOVCU
1. plaće – dohodak od nesamostalnog rada (čl. 21. Zakona) – neoporezive plaće, naknade plaće i sve što se u poreznom smislu smatra plaćom, kao dnevnice, terenski dodatak, otpremnine i dr. u visini razlike iznad neoporezive svote, te poduzetnička plaća	1. mirovine, novčani dodatci uz mirovinu od lokalne samouprave – zajam radniku ili članu društva
2. primitci od samostalne djelatnosti (obrt i slobodna zanimanja, poljoprivrednici) – preporuka je radi jednostavnosti razdvajanja privatnih od poslovnih primitaka i dalje ostvarivati primitke na odvojenim računima	2. državne nagrade za sudjelovanje na olimpijskim igrama, svjetskim i europskim prvenstvima koje isplaćuje lokalna samouprava
3. drugi dohodak – (autorski honorari, naknade po ugovoru o djelu i ostale isplate koje se smatraju drugim dohotkom) – čl. 39. Zakona	3. primitci osoba zaposlenih u inozemnim diplomatskim misijama i sl.
4. primitci od kapitala (čl. 64. Zakona): – dividende i udjeli u dobitku – kamate – izuzimanje na teret dobitka tekućeg razdoblja – dohodak na osnovi opcijske kupnje dionica – kapitalni dobitci (čl. 67.)	4. primitci koji se u skladu s čl. 8. ne smatraju dohotkom koji nisu navedeni u stupcu 1.: – obiteljske mirovine koje ostvaruju djeca nakon smrti roditelja – državne nagrade i nagrade j. l. s. – socijalne potpore – doplatak za djecu – primitci osoba s invalidnošću – potpore zbog uništenja imovine od elem. nepogoda – nasljedstva i darovi – primitci od prodaje osobne imovine – odštete koje nisu u vezi s gospodarstvenom djelatnosti – primitci na nagradnim natjecanjima i natjecanjima (samo ako su propisani pod jednakim uvjetima za sve građane) – potpore djeci u slučaju smrti roditelja – primitci na osnovi osiguranja imovine, života i sl.
5. primitci od najmnina i zakupnina nekretnina i pokretnih stvari – naknada za pravo građenja	5. isplate iz čl. 9. Zakona na koje se ne plaća porez na dohodak: – svote koje poslodavci isplaćuju radnicima do neoporezive svote: ➤ dnevnice u zemlji i inozemstvu, terenski dodatak, pomorski dodatak, naknade prijevoznih troškova na i noćenja na službenom putu, prijevoz na posao i s posla mjесnim i međumjesnim prijevozom, naknade za korištenje privatnog automobila za službene svrhe (0,50 € po kilometru), potpore zbog invalidnosti radnika, potpore obitelji u slučaju smrti radnika i radnicima u slučaju smrti člana obitelji, potpore zbog neprekidnog bolovanja, dar djetetu do 15. god. života, prigodne nagrade (regres, božićnica i sl.), jubilarne nagrade, naknade za odvojeni život, pomorski dodatak, neoporezive otpremnine po godini staža ili jednokratne zbog odlaska u mirovinu ili zbog profesionalne nesposobnosti za rad po godini staža, potpore za novorođenčete te navedeni primitci koje sebi isplaćuju obrtnici i slobodna zanimanja ➤ nagrade za dobro obavlјenu uslugu primljenu od strane trećih osoba (napojnice) evidentirane u sustavu fiskalizacije
6. primitci na koje se ne plaća porez na dohodak (čl. 9. Zakona): – učenika i studenata na školovanju za rad preko učeničkih i studentskih udruga – stipendije učenicima i studentima za vrijeme njihova redovitog školovanja, do propisane svote – športske stipendije, nagrade za usavršavanja i sportska ostvarenja i naknade sportašima amaterima prema posebnim propisima do propisanih svota	6. primitci od obavlјanja sezonskih poslova (sezonski poslovi u poljoprivredi, branje i skupljanje plodova i bilja, poslovi prodaje poljoprivrednih proizvoda, šumskih proizvoda, osvježavajućih napitaka, ledenih slastica, dnevnog tiska, ulaznica i slično, poslovi popisivanja, anketiranja, očitavanja brojila i slično, amatersko sudjelovanje u radu kulturno umjetničkih društava i slični poslovi), uz uvjet da ovi primitci kod jednog isplatitelja ne prelaze 2.000,00 € godišnje
7. svi primitci koji se fizičkim osobama isplaćuju iz proračuna RH	7. isplate predujma dohotka obrtnika i slobodnih zanimanja
8. nagrade za radne rezultate i drugi oblici dodatnog nagrađivanja radnika (dodatna plaća, dodatak uz mjesečnu plaću i sl.) do 1.200,00 € godišnje	8. isplate s osnove povrata pozajmica

ISPLATE KOJE SE MOGU OBAVITI NA ŽIRORAČUN ILI TEKUĆI RAČUN (ne u gotovini)	ISPLATE KOJE SE MOGU OBAVITI I U GOTOVU NOVCU
9. naknada troškova: – prehrane (paušalna) – smještaja (u slučaju kad se isplaćuje radniku) – redovne skrbi djece radnika	9. povrat ambalaže i organizirano prikupljanje otpada (akcija i aktivnosti zaštite okoliša)
10. primitci na osnovi darivanja za zdravstvene potrebe (čl. 8. st. 1. t. 4. Zakona)	10. primici od otuđenja posebnih vrsta imovine (otkup sekundarnih sirovina osim ambalaže i otpada prikupljenog u okviru akcija) iz čl. 59. Zakona

***Napomena:** U prekršajnim odredbama Zakona o porezu na dohodak (čl. 91. st. 1. t. 12.) navedeno je da će se za prekršaj kazniti novčanom kaznom od 1.320,00 do 6.630,00 eura "pravne i fizičke osobe koje isplate građanima ne obavljaju na njihov račun za plaćanje sukladno propisu kojim se uređuje platni promet kod banke (čl. 86. st. 1. Zakona o porezu na dohodak).*

3. SPRJEČAVANJE PRANJA NOVCA I FINANCIRANJA TERORIZMA

Zakon o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma (Nar. nov., br. 108/17., 39/19. i 151/22., dalje: Zakon) kao obveznike primjene navodi i **pravne i fizičke osobe koje obavljaju poslove** u okviru sljedećih profesionalnih djelatnosti: odvjetnik, odvjetničko društvo i javni bilježnik; revizorsko društvo i samostalni revizor; društvo za porezno savjetništvo i porezni savjetnik; vanjski računovođe u obavljanju računovodstvenih poslova za druge pravne ili fizičke osobe te ako sudjeluje u bilo kojoj vrsti financijskih transakcija ili transakcija koje uključuju nekretnine ili pruža pomoć u planiranju ili provođenju određenih transakcija za svoju stranku u vezi s npr. kupnjom i prodajom nekretnina, otvaranjem i upravljanjem bankovnim računima, osnivanje i poslovanje trgovačkim društvima. Svi obveznici primjene Zakona moraju imati ustrojen sustav upravljanja sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma. Jedna od bitnih sastavnica tog sustava su i pisane politike (tzv. interni akti) upravljanja rizicima od pranja novca i financiranja terorizma. Sastavni dio politika su i dubinske analize stranke pri čemu je bitna mjera stalnog praćenja poslovnog odnosa sa strankom.

Postoji i ograničenje **gotovinske naplate i plaćanja** koje se odnosi na sve pravne i fizičke osobe koje obavljaju **registriranu djelatnost**, u nekim transakcijama posluju gotovim novcem.

Prema tom ograničenju u poslovanju gotovim novcem, **pravna ili fizička osoba koja obavlja registriranu djelatnost u Republici Hrvatskoj ne smije primiti naplatu ili obaviti plaćanje u gotovini u vrijednosti od 10.000,00 € i većoj.**

Primjena Zakona ne isključuje primjenu ograničenja koja su propisana drugim propisima – npr. Zakonom o fiskalizaciji, Zakonom o porezu na dohodak i dr.

Pravni subjekti koji su osnovani na području Republike Hrvatske, a kojima Republika Hrvatska ili jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave nije jedini osnivač (trgovačka društava, podružnice stranih trgovačkih društava, udruge, zaklade i ustanove) moraju biti upisane u **registar stvarnih vlasnika** koji vodi FINA. Registar se mora i ažurirati. Obveznici

se ne mogu samo oslanjati na podatke iz tog registra, već moraju sami provesti postupak utvrđivanja i provjere identiteta stvarnog vlasnika na temelju procjene rizika stranke.

Fizička osoba obvezna je **pisano prijaviti cariniku unošenje ili iznošenje gotovine** u domaćoj ili stranoj valuti preko državne granice (vanjske granice Europe) u vrijednosti od 10.000,00 € ili više.

4. DEVIZNO POSLOVANJE

U Republici Hrvatskoj rezidenti i nerezidenti mogu slobodno platiti odnosno primiti plaćanje u stranoj valuti po osnovi svih poslova, osim kod posla kupoprodaje stranih sredstava plaćanja. Za unošenje i iznošenje **strane gotovine** u smislu deviznog sustava ne postoje ograničenja u svoti unošenja i iznošenja preko granice. U pogledu poslovanja sa stranom gotovinom primjenjuju se ograničenja iz nacionalnog sustava sprječavanja pranja nova i financiranja terorizma.

Pri prelazanju europske granice na državnoj granicama RH, a na temelju čl. 3. i 4. Uredbe (EU) 2018/1672, svi oni koji prenose gotovinu u vrijednosti 10.000,00 € ili više, moraju to prijaviti nadležnim tijelima (u pravilu carinarnici). Iako se obveza prijavljivanja gotovine u svoti od 10.000,00 € i više ne odnosi na nacionalne granice unutar EU-a, uveden je poseban nadzor njezina kretanja na poziv nadležnog tijela. Pojam gotovine u objema okolnostima uključuje npr. čekove i zadužnice, kovanice s udjelom zlata od najmanje 90 % i poluge s udjelom zlata od najmanje od 99,5 %.

Za potrebe deviznog poslovanja vodi se **nadzorna knjiga**. U nju se unose kapitalni poslovi (npr. kreditni poslovi, izravna ulaganja, depozitni poslovi (uključujući poslovanje po transakcijskim računima koji su otvoreni u inozemstvu).

Statističko praćenje poslovanja s inozemstvom uređeno je na različit način s obzirom na predmet statističkog istraživanja, svote promatranog prometa i izvještajne subjekte. Svaki rezident, stoga, treba samostalno istražiti treba li o kojem predmetu s deviznim nerezidentima izvještavati HNB. Za svakog obveznika izvješćivanja HNB-u to određenje nije trajnog karaktera, već se ono može mijenjati s obzirom na promjene u prometima (vrijednostima) predmetima istraživanja kod svakoga od njih.

Pregled svih statističkih izvještavanja prema Hrvatskoj narodnoj banci dan je u časopisu *RRiF* br. 5/25., str. 126-134.